

Til insonlarning o'zaro aloqa vositasi bo'lib, yaratuvchining insonga bergan bebaho ne'matidir. Millatlarni millatlardan ajratib turuvchi asosiy belgilardan biri ham tildir. Dunyoda har bir xalqning o'z tili uning bebaho boyligi, iftixori, najoti hisoblanadi. Hikmatli so'zlar, she'ru dostonlar, qo'shiqlar avvalo biror bir millatning ona tilida dunyoga keladi. Millat bor ekan, uning tili ham yashaydi, tili yashar ekan u millat boshqa millatlar orasida o'z nufuzi, obro'siga ega bo'ladi. Har bir xalqqa o'z tili aziz va ardoqli. Sho'rolar davrida rus tili Ittifoq tili sifatida rivojlantirildi. U jahon tillari darajasiga ko'tarildi. Ayniqsa, ko'p ming asrlik tarixga ega bo'lgan turkiy xalqlar ham o'z ona tillari dunyodagi hech bir xalqning tilidan kam emasligini yoqlab chiqdilar. Bu yo'ldagi sun'iy to'siqlarni pisand etmadilar. Mustaqillik arafasida oilaviy va bozor tili darajasiga tushib qolgan o'zbek tiliga davlat tili maqomini berish haqidagi taklif va kurashlar samarasiz ketmadi. O'zbek tiliga davlat tili maqomi berildi. Davlat hujjatlari, davriy nashrlar, darsliklar ona tilimizda yozila boshlandi. Bu xalqimiz ruhini ko'tardi. Sho'rolar davrida ham o'zbek tilini tiklashga, uni Davlat tiliga aylantirishga intilish kuchli bo'lgan. Xususan, ona tiliga bag'ishlangan turli tadbirlar o'tkazishga harakat qilingan bunday tadbirlar ayniqsa, mustaqillik arafasida tez-tez o'tkazila boshlangan. 1988 yil matbuotda yangi bayram — «Til bayrami» haqida ma'lumotlar paydo bo'la boshlagan. Bu bayramlarning asosiy maqsadi — ona tilini e'zozlash, ona tili bilan birga boshqa tillarni ham chuqurroq o'rganishga da'vat qilish bo'lgan. O'zbekistonda ilk bor «Til bayrami» 1988 yil 3 dekabrda Toshkentning talabalar shaharchasida ToshDUning o'zbek filologiyasi, tarix fakul'teti, shuningdek, politexnika instituti va boshqa o'quv yurti talabalari tomonidan o'tkazilgan. Yoshlarga alohida zavq-shavq baxsh etuvchi kichik kulguli sahna asarlari ijro etildi». 21-oktabrni o'zbek tiliga Davlat tili maqomi berilgan kun sifatida nishonlab kelmoqdamiz. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining 1996-yil 10-sentabrdagi 311-qaroriga binoan «Davlat tili haqida»gi qonun qabul qilingan kundan e'tiboran har yili «O'zbek tili kuni»ni o'tkazish, uning 0.4. bandida 21 oktyabr barcha o'quv yurtlarida har yili — o'zbek tili kuni sifatida nishonlanishi ta'kidlandi. Shular asosida 21-oktabr — milliy tilimiz bayrami sifatida rasmiy tarzda nishonlanadi. Har bir yildagi bayram turli shiorlar ostida o'tkaziladi. «Ona tilim — jonu dilim», «Tilga e'tibor — elga e'tibor», «Til — millat ko'zgusi» shular jumlasidandir. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat va jamiyat qurilishi Akademiyasida til bayramini o'tkazish bo'yicha yaxshi tajriba to'plangan. Til bayramining mazmunli va qiziqarli o'tishi har bir o'quv yurti muallimlarining aql- zakovati, o'z kasbini qanchalik chuqur egallaganligiga bog'liq. Til bayramiga taniqli yozuvchi, shoirlar, tilshunos va adabiyotshunos olimlar taklif etiladi. Ular yoshlarga til bilish barcha muvaffaqiyatlarining garovi ekanligini, har bir inson avvalo o'z ona tilini, qolaversa boshqa tillarni sevib o'rganishlari zarurligini uqtirib o'tadi. Til bayramlarida til haqidagi hikmatli so'zlar, she'rlar, qo'shiqlar yangraydi. Shu kuni radio va televideniye orqali til bayramiga doir qiziqarli chiqishlar uyushtiriladi. Til bayrami insonni ona tiliga va o'z xalqiga bo'lgan mehr-muhabbatini jo'sh urdiruvchi betakror bayramdir. Til bayrami shuningdek xalqlar o'rtasida o'zaro totuvlik va do'stlik rishtalarini mustahkamlovchi muhim omildir Davlat tili o'z nomi bilan davlatning ramziy belgisiga aylanishiga hamma guvoh bo'ldi» («Xalq so'zi», 2001 yil, 25 oktyabr). Toshkent Davlat yuridik institutida «Davlat tili to'g'risida»gi qonunning 12 yilligiga bag'ishlangan «Yuksak huquqiy madaniyat — komillik belgisi» mavzuida tadbir bo'lib o'tdi. Unda ona tilimizning huquqiy bilimlarni ifodalashdagi imkoniyatlari naqadar kengligi, go'zal va boyligi haqida so'z boradi. O'zbekiston xalq yozuvchisi O'tkir Hoshimov, adabiyotshunos A. Rasulov, shoir va tarjimon Yo'ldosh Parda bo'lg'usi huquqshunoslarga tilimizni puxta o'rganish fazilatlari haqida so'zlab berdilar. Xullas, til bayramining imkoniyatlari bitmas-tuganmasdir.